

**Hässelholms
kommun**

Likabehandlingsplan och plan mot kränkande behandling

**Röke skola F-6 samt
Röke och Hörja fritidshem**

läsår 2014/15

Verksamhetens vision

Alla ska känna sig trygga och ha studiero på Röke skola och fritidshem.

Alla ska respekteras för den man är och behandlas rättvist oavsett kön, könsidentitet, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, sexuell läggning, funktionsnedsättning eller ålder.

Alla ska ha kunskap om diskrimineringsgrunderna och vad som är kränkande behandling.

All personal ska:

- uppmärksamma och reagera på de elever som fäller negativa kommentarer om sina kamrater.
- vara observant på samspelet mellan elever.
- uppmärksamma och vara lyhörd på raster och fri lek för "Vem blir inte vald? Vem har inte någon att leka med?"
- uppmärksamma och diskutera språkbruk med barnen/eleverna.
- kunna denna plan mot diskriminering och kränkande behandling.

1. Inledning

Utifrån diskrimineringslagen (2008:567) och skollagen (SFS 2010:800 kap 6) är det skolans huvudman, d.v.s. kommunen, som ansvarar för att verksamheter som regleras i skollagen ska upprätta en årlig likabehandlingsplan samt plan mot kränkande behandling. Varje rektor ansvarar för att arbetet genomförs på respektive enhet och i samarbete mellan skolans elever och deras vårdnadshavare samt skolans och fritidshemmets personal.

I skolans läroplan, Lgr 11 står det: "Ingen ska i skolan utsättas för diskriminering på grund av kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, könsöverskridande identitet eller uttryck, sexuell läggning, ålder eller funktionsnedsättning eller för annan kränkande behandling. Sådana tendenser ska aktivt motverkas".

Ur arbetarskyddsstyrelsens författningssamling (AFS 1993:17) står det att arbetsgivaren skall planera och organisera arbetet så att kränkande behandling så långt som möjligt förebyggs. Arbetsgivaren skall klargöra att kränkande särbehandling inte kan accepteras i verksamheten. Enligt arbetsmiljölagen är eleverna jämställda med andra arbetstagare.

1.1 Rektors ansvar

- Huvudmannen bör se till att varje verksamhet regelbundet kartlägger och analyserar sin organisation och sina arbetssätt för att försäkra sig om att det inte finns något som leder till eller riskerar att leda till diskriminering eller kränkande behandling.
- Rektor samt den övriga personalen bör vara särskilt uppmärksamma på om något barn eller elev utsätts för diskriminering eller kränkande behandling av personalen i verksamheten.
- Huvudmannen bör se till att det finns rutiner för hur man ska utreda, åtgärda och dokumentera om någon i personalen misstänks för att ha utsatt ett barn eller en elev för diskriminering eller kränkande behandling.

1.2 Tillsyn

Skolinspektionen har tillsammans med Barn- och elevombudet tillsyn över att bestämmelserna i skollagen 6 kap följs. Barn och elevombudet kan under vissa förutsättningar föra talan om skadestånd för ett enskilt barn eller en enskild elev om bestämmelserna i i skollagen 6 kap inte följs. Diskrimineringsombudsmannen har tillsynen över att bestämmelserna i diskrimineringslagen följs.

2. Definitioner och begrepp

Det finns 7 diskrimineringsgrunder:

- *Kön:* När en person blir behandlad orättvist beroende på om man är pojke eller flicka.
- *Könsidentitet:* När en person blir orättvist behandlad för att man utger sig för att tillhöra ett annat kön.
- *Etnisk tillhörighet:* När en person blir orättvist behandlad för att han eller hon har en annan nationalitet, hudfärg eller etnisk bakgrund.
- *Religion eller annan trosuppfattning:* När en person blir orättvist behandlad för sin tro eller avsaknad av tro.
- *Sexuell läggning:* När en person blir illa behandlad p.g.a. sin egen eller närståendes sexuella läggning.
- *Funktionsnedsättning:* När en person blir orättvist behandlad p.g.a. en varaktig fysisk, psykisk eller begåvningsmässig begränsning. Till funktionshinder räknas såväl synliga som osynliga nedsättningar.
- *Ålder:* När en person blir orättvist behandlad p.g.a. hur gammal man är eller upplevs vara.

Kränkande behandling är när någon eller några kränker principen om alla människors lika värde. Kränkningar är uttryck för makt och förtryck. Kränkningar kan utföras av en eller flera personer och riktas mot en eller flera. Den kan utföras av och drabba såväl barn som vuxna. En kränkning kan äga rum vid enstaka tillfällen eller vara systematiska och återkommande. En viktig utgångspunkt är att den enskildes upplevelse av kränkning alltid måste tas på allvar och inte får avfärdas.

Kränkningar delas in i *diskriminering*, *repressalier* och *trakasserier*. Diskriminering brukar i sin tur delas in i direkt eller indirekt diskriminering.

Direkt diskriminering är när en person missgynnas genom särbehandling p.g.a. någon av de 7 diskrimineringsgrunderna.

Indirekt diskriminering är när neutrala ordningsregler tillämpas diskriminerande. T ex när någon diskrimineras p.g.a. att alla skall göra lika. Kan t ex handla om begränsningar p.g.a. handikapp, matkultur m.m.

Repressalier är t ex när en person har anmält någon för kränkande behandling och blir straffad för detta.

Kränkningar kan vara:

- Fysiska; t ex att bli utsatt för slag, sparkar och knuffar.
- Verbala; t ex att bli hotad eller kallad för något man inte vill.
- Psykosociala; t ex utfrysning, ryktesspridning, negativt bemötande genom attityder, kroppsspråk och mimik.
- Text- och bildburna; t ex klotter, lappar, sms, e-post, sociala medier m.m.

3. Främjande och förebyggande insatser

3.1 Främjande

Det främjande arbetet i F-6 och fritidshemmet syftar till att förankra respekten för alla människors lika värde samt utveckla en miljö där alla känner sig trygga och får utvecklas i sin takt. Arbetet är upplagt utifrån läroplanens (Lgr 11) två inledande kapitel som reglerar skolans värdegrund och uppdrag samt övergripande mål och riktlinjer.

- Alla elever får kännedom om rutinerna vid diskriminering och kränkande behandling vid uppstarten av det nya läsåret.
- Värdegrundsarbete sker regelbundet varannan vecka då varje klass arbetar med Livskunskap. Klasslärare och en fritidspersonal håller i detta tillsammans. En gång i månaden är det klassråd. I Livskunskap får eleverna bl.a. arbeta med självkännedom, empati, ansvar, kommunikation och konflikthantering. (Se bilaga 5)
- Vi arbetar med skönlitteratur som handlar om mobbning och kränkande behandling i alla årskurser. Detta efterföljs av samtal, diskussioner, drama, reflekterande skrivövningar och annat praktiskt arbete.

3.2 Förebyggande

Det förebyggande arbetet i F-6 samt på fritidshemmet handlar om att identifiera och stärka de positiva förutsättningarna för likabehandling i verksamheterna. Syftet är att skapa en miljö där alla känner att de kan vara sig själva och bli accepterade för den de är.

- Vi har uppmärksamma rastvärdar ute på alla raster även morgnarna. Detta för att barnen ska känna sig trygga i en lugn miljö. Vårdskapet förstärks vid behov.
- Varje läsår startas med samtal kring hur man ska vara en bra kompis och hur man ska bemöta andra människor med respekt. Vi uppmärksammar ordningsreglerna samt upprättar egna förhållningsregler för klassen/avdelningen tillsammans med barnen. Dessa samtal återkommer ständigt vid klassråden.
- Vi uppmuntrar föräldrar att höra av sig till skolan vid misstanke om att något barn far illa, då vi anser att föräldrarna är en mycket viktig del i vårt arbete mot kränkande behandling och diskriminering. (Se bilaga 6)
- Varje termin genomförs en trivselenkät som i första hand följs upp av pedagoger och skolledning.
- Skolan har en fungerande fadderverksamhet där äldre elever är mentorer för yngre elever.
- Klassråd och skolråd hålls kontinuerligt. Här diskuteras och fastställs även skolans ordningsregler samt denna likabehandlingsplan tillsammans med eleverna.

- Vårt mål är att alla elever och vuxna skall bemötas positivt samt ha ett positivt förhållningssätt mot varandra.
- Varje barn ska få någon form av personlig kontakt varje dag.
- Barn/elever får inte dela ut inbjudningskort till privata fester i skolan så att någon känner sig utesluten.
- Elever får inte rösta öppet på varandra! Vid förtroendeval skall slutna omröstningar ske.
- Läraren/pedagogen bestämmer, i samband med lektionspass vilket lag eller vilken grupp eleven ska tillhöra.
- Alla barn och vuxna ska känna till våra ordningsregler.

4. Kartläggning och nulägesanalys

4.1 Arbete med arbetsro och konfliktlösning

Klimatet på skolan och i varje enskild klass har under läsåret 2013-2014 blivit bättre, lugnare och mer harmoniskt. Trivseln på rasterna och respekten för varandra ökade för hela skolan mycket under vårterminen.

Vissa klasser har börjat arbeta med fadderverksamhet, vilket gett till mer ansvar och respekten mellan yngre och äldre elever har ökat.

Tydligare regler samt ökat vuxenstöd har gjort att arbetsroen blivit bättre.

4.2 Kartläggning

- Sociogram: En gång per termin görs ett sociogram över klassen. De elever som hamnar i utkanten uppmärksammas och en diskussion förs mellan specialpedagog, klasslärare och rektor om orsaker. Ev åtgärder tas fram för gruppen eller kring den enskilde eleven för att förhindra utanförskap.
- Trivselenkäten under vt-14 visar att trivseln på skolan är god. De flesta elever trivs bra eller mycket bra.
- Livskunskap:
Exempel på vad klasserna arbetat med på livskunskapslektionerna:
Vi har kontinuerligt under läsåret arbetat med Livskunskap med hjälp av skönlitteratur, filmer, samtal och övningar. Eleverna har visat stort engagemang och intresse, framför allt för böckerna och filmerna klassen arbetat med. Eleverna har även utvecklat en ökad förståelse för varandra och andra människor.

På Livskunskapslektioner, men även när tillfälle getts för det, har vi haft många samarbetsövningar så att alla elever i klassen ska lära känna varandra riktigt bra och kunna arbeta med alla. Vi har även diskuterat vårt språk, fula ord och svordomar som kan upplevas

stötande, pratat med eleverna om de förstår innebörden och kraften av ett ord och hur andra kan uppleva det när de får det mot sig. Svordomar och andra fula ord har avtagit och förekommer endast vid enstaka tillfällen.

På livskunskapslektionerna har vi berört olika områden som ansvar, respekt, kamratskap m.m. Eleverna har en liten dokumentationsbok där vi klistrar in, skriver och ritat. I klassrummet finns en plansch där vi också samlar våra tankar kring filmer, diskussioner mm.

4.3 Riskanalys

- **Rasterna:** Rasterna är fortfarande ett område som behöver stärkas.
- **Korridorerna, omklädningsrum, busskön:** hårda ord, knuffar, allmänt bråk.
- Fotbollsplanen vid snö – snöbollar. Kullen. Bakom gymnastiksalen. Bandyplanen och fotbollsplanen är områden där vuxna krävs för att öka tryggheten.

4.4 Nulägesanalys

Läsåret 2013-14 visade ett resultat på ökat trivsel och studiero vartefter tiden gick. Detta genomsyrar även starten av ht 14. Bland de yngre åldrarna finns det fortfarande mycket att göra när det gäller det sociala samspelet.

Värdegrundsarbetet som pågått under föregående läsår har ökat den sociala kompetensen hos ett stort antal elever på skolan. Därför fortsätter vi detta år med våra schemalagda värdegrundslektioner även om detta hela tiden skall genomsyra vår verksamhet.

5 Konkreta åtgärder utifrån nulägesanalysen

5.1 Uppföljning av trivselenkäten

För att utreda vad enkätsvaren uttryckte har pedagogerna haft samtal och intervjuer med de eleverna som svarat att de känt sig utsatta samt med de elever som andra uppgett vara utsatta.

Under kommande läsår kommer trivselenkäten att göras på schoolsoft. Innehållet i trivselenkäten kommer att förändras något.

5.2 Livskunskap

Varje klass F-6 kommer fortsätta att ha Livskunskap schemalagd en lektion varannan vecka. (Se bilaga 5)

5.3 Främjande och förebyggande arbeten

- Arbetet fortsätter enligt Punkt 3.2.
- Vi går inomhus, pratar lugnt i korridoren.
- Så lite köande som möjligt.

5.4 Klassråd/Skolråd

Klassråden är schemalagda en gång i månaden. Det finns en gemensam dagordning för alla klasser. Som en åtgärd för att mer frekvent kunna kartlägga hur eleverna trivs kommer alla våra klassråd ha med trivseln som en punkt på dagordningen.

Skolrådet träffas en gång i månaden. De valda klassrepresentanterna tar med sig protokoll från klassrådet och övergripande beslut fattas.

Fritidsavdelningen har regelbundna fritidsråd.

6 Rutiner för akuta och uppföljande åtgärder avseende kränkningar och diskriminering och hur dessa dokumenteras

6.1 Hur upptäcks trakasserier eller kränkande behandling

- rastvärdssystem
- klassråden har en stående punkt om trivsel och värdegrundsarbetet
- elevens trivsel diskuteras i samband med utvecklingssamtal
- föräldrakontakter
- en kartläggning med trivselenkät per termin på F-6 samt fritidshemmet

6.2 Hur personalen ska agera vid konflikter eller kränkningar

6.2.1 Elev/elev

När någon vuxen bevittnar/upptäcker en konflikt eller att någon blir utsatt för en kränkande situation tar han/hon tag i problemet på plats, genom att prata med de inblandade. Detta kan räcka om situationen upplevs som uppkärad av parterna. Att samtalet ägt rum ska dokumenteras i Elevsamtalsförteckningen. (Bilaga 4) Detta för att även många "småkonflikter" ska kunna summeras och ev. åtgärdas i förlängningen. Om det finns behov av att följa upp situationen tas kontakt med klassförstärare eller personal på fritidsavdelningen, som håller samtal med eleverna. Om behov finns deltar även den vuxne, som upptäckt situationen.

När någon vuxen får vetskap om att någon blir utsatt för en kränkande situation tas kontakt med klassförestärare/fritidspersonal.

6.2.1.1 Samtalsgång

Samtal hålls med den eller de som känner sig utsatta.

Samtal hålls med den/de som utpekats.

Ev. sammanför man de båda parterna om de så önskar.

Klassförestärare/fritidspersonal ansvarar för att dokumentera att samtal ägt rum.

Informera vårdnadshavare och följa upp händelsen. Om det vid uppföljningen visar sig att problem kvarstår ansvarar klassförestärare/fritidspersonal för att informera rektor.

Vid behov inkopplas elevhälsan.

Beslutade disciplinära åtgärder meddelas all berörd personal. Detta för att all personal ska kunna följa upp ärendet med ett konsekvent bemötande av eleven.

6.2.1.2 Åtgärdstrappa

Dokumentation kring elev som kränker elev eller på annat sätt stör ordningen på skolan skall finnas för att uppföljning skall kunna ske enligt skollagen kap 5. (Bilaga 2)

6.2.2 Elev/vuxen

Om en elev känner sig utsatt av en vuxen ska rektor informeras. Samtal med den utsatte och samtal med den vuxne hålls av rektor. Slutligen hålls samtal gemensamt med den vuxne och eleven med avtal och uppföljning. Rektor informerar vårdnadshavare och ansvarar för dokumentation, uppföljning och ev. vidare åtgärder.

6.2.3 Vuxen/elev

Om en vuxen känner sig utsatt av en elev ska rektor informeras. Samtal med den utsatte och samtal med den eller de inblandade eleverna hålls av rektor. Slutligen hålls samtal gemensamt med den vuxne och elev/elever med avtal och uppföljning. Rektor informerar vårdnadshavare och ansvarar för dokumentation, uppföljning och ev. vidare åtgärder.

6.2.4 Vuxen/vuxen

Om en vuxen känner sig utsatt av en annan vuxen informeras rektorn som vidtar åtgärder.

6.3 Rapportering

Rektor ansvarar för att rapportera samtliga fall av kränkande behandling/diskriminering till BUN.

7 Beskrivning av hur elever varit delaktiga i arbetet med att ta fram likabehandlingsplanen och planen mot kränkande behandling

7.1 Vårterminen 2012

7.1.1

Rektor har gått runt i alla klasser och pratat om vad skollagen säger om trygghet och studiero.

7.1.2

Eleverna har på klassråden noga gått igenom och diskuterat och reviderat skolans/klassens trivselregler. Rektor utformar sedan planen i samråd med pedagogerna.

7.2 Höstterminen 2013

7.2.1

- I början av höstterminen har alla elever och personal på F-6 samt fritidshemmet gått igenom de framtagna trivselreglerna och fastställt dem inför läsåret 2013-2014.
- Eleverna och personalen har även fått i uppdrag att utforma en dagordning till klassråd och skolrådsmöten. Pedagogerna i samarbete med rektorn sammanställde och förde in detta i likabehandlingsplanen och planen mot kränkande behandling.
- Den föreslagna likabehandlings och planen mot kränkande behandling går igenom med alla klasser. Därefter presenterades denna plan för föräldraföreningen. En sista revidering gjordes sedan av rektor innan planen fastställdes.

7.3 Vårterminen 2014

7.3.1

- Utvärdering av värdegrundsarbetet gjordes juni och ligger till grund för den reviderade planen

7.4 Höstterminen 2014

7.4.1

- I början av höstterminen har alla elever och personal på F-6 samt fritidshemmet reviderat de trivselreglerna och fastställt dem inför läsåret 2014-2015
- Inför revideringen av planen har planen gått igenom med föräldraföreningen.

8 Målet för arbetet utifrån planen mot diskriminering och kränkande behandling läsåret 2014-15

8.1 Höstterminen

På höstterminen ska ordningsreglerna revideras med samtliga klassråd. Föräldraföreningen går igenom utvärderingen och revideringen av planen..

8.2 Vårterminen

Uppföljning och analys av årets arbete samt utvärdering av värdegrundslektionerna skall ligga till grund för kommande års likabehandlingsplan och planen mot kränkande behandling.

9 Årlig översyn av planen mot diskriminering och kränkande behandling

9.1 Höstterminen 2014

Under höstterminen går Likabehandlingsplanen ut på remiss till personal, elever och föräldrar. Därefter bearbetas den efter synpunkter från personal, elever och föräldrar och tas i bruk.

9.2 Vårterminen 2015

Under slutet av vårterminen ges eleverna möjlighet att komma med förslag på ev. förändringar kring denna plan inför revideringen inför nästkommande år.

Bilagaförteckning:

1. Dokumentation Trygghet och Studiero
2. Förslag på samtalsgång vid konflikt
3. Elevsamtalsförteckning
4. Pedagogisk grovplanering för det främjande värdegrundsarbetet, Livskunskap.
5. Föräldrainformation
6. Ordningsregler